

Toimintasuunnitelma 2023
Hyväksytty valtuuston kokouksessa 3.12.2022

Heta – henkilökohtaisten avustajien työnantajien liitto ry

Sisällys

Toimintasuunnitelma 2023	1
Yleistä	2
Vuoden 2023 päätavoitteet.....	2
Jäsenet.....	2
Palvelut työnantajuuden tueksi.....	2
HetaHelp ja jäsenten lakipalvelut.....	3
Jäsenten lakipalvelut	3
Vertaistukitoiminta.....	3
Viestintä.....	4
Viestinnän teemoja vuonna 2023.....	4
Vaikuttamistyö.....	4
Vuoden 2023 päätavoitteet vaikuttamistyössä.....	5
Vaikuttamistyön toimintamuodot.....	5
Keskeiset yhteistyökumppanit	5
Tärkeimmät tapahtumat vuonna 2023	6
Työmarkkinatoiminta	6
Vuoden 2023 keskeiset tehtävät työmarkkinatoiminnassa	6
Hallinto ja päätöksenteko.....	7
Hetan hallinnossa painotetaan.....	7
Vuonna 2023 ajankohtaista	7
Henkilöstöresurssit	7
Talous	8
Jäsenmaksut vuonna 2023	8

Yleistä

Heta – henkilökohtaisten avustajien työnantajien liitto ry (myöhemmin ”Heta”) edistää vammaisten henkilöiden ihmisoikeuksia sekä henkilökohtaisen avun työnantajamallin toimivuutta, turvallisuutta ja kehitystä. Vuosi 2023 on Hetan 18. toimintavuosi. Heta on vuosien varrella vakiinnuttanut asemansa Suomen merkittävimpänä henkilökohtaisen avun työnantajamallin asiantuntijana.

Vuotta 2023 tulevat värittämään vuoden alussa voimaan tuleva sote-uudistus sekä käynnissä oleva vammaispalvelulain uudistus. Hetan tehtävä on varmistaa, että työnantajamalli toimii parhaalla mahdollisella tavalla rakenteiden muutoksista huolimatta.

Vuoden 2023 päätavoitteet

- vammaispalvelulainsäädännön täytäntöönpanoon vaikuttaminen;
- työmarkkinatilanteen parantaminen mm. työehtosopimusneuvottelujen kautta;
- toimivien käytäntöjen varmistaminen hyvinvointialueilla;
- Hetan tunnettuuden lisääminen;
- jäsenyyden houkuttelevuuden lisääminen; sekä
- mahdollisuuksia toiminnan laajentamiseen selvitetään.

Jäsenet

Yhdistyksen jäsenmäärän kasvu on ollut taittumassa. Yhdistys etsii kuitenkin aktiivisesti keinoja jäsenmäärän kasvattamiseen, esimerkiksi some-näkyvyyden lisäämisellä. Suurin yksittäinen syy eroon on, ettei jäsen enää syystä tai toisesta toimi työnantajana. Jäsenmäärän arvioidaan kehittyvän ensi vuonna seuraavasti:

			Ennuste	Arvio
<u>Vuosi</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
Jäsenmäärä	4340	4370	4360	4300
Nettomuutos	165	30	-10	-60
Muutos-%	4,0	0,7	-0,2	1,4

Palvelut työnantajuuden tueksi

Henkilökohtaisen avustajan työnantajana toimimista tukevat palvelut ovat Hetan työn pääpainopiste. Osa palveluista toteutetaan Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus STEAn avustuksella, osa jäsenmaksutuotoilla.

Henkilökohtaisen avun työnantajamalli on itsemääräämisoikeuden toteutumisen kannalta paras henkilökohtaisen avun järjestämistapa, mutta vapauden ja vastuun ohella työnantajuus on monin tavoin haastavaa ja toisinaan kuormittavaakin. Työnantajille kohdistetut palvelut auttavat ongelmatilanteissa ja vähentävät sitä kautta arjen kuormitusta.

Vuonna 2023 selvitetään mahdollisuuksia Hetan oman palvelutuotannon käynnistämiseen ja rahoittamiseen. Selvitetään, voisiko esimerkiksi hyvinvointialueiden vammaispalvelujen neuvonta ja ohjaus olla osa kokonaisuutta. Osa palvelukokonaisuutta voisi olla ainakin avustajat.net -rekryalusta, joka tuo henkilökohtaisen avun tarvisijat ja apua tarjoavat yhteen. Selvitetään mahdollisuuksia oman koulutuspalvelun käynnistämiseksi jäsenistön työnantajavalmiuksien parantamiseksi.

HetaHelp ja jäsenten lakipalvelut

HetaHelp tarjoaa oikeudellista asiantuntijaneuvontaa henkilökohtaisen avun työnantajamalliin liittyvissä kysymyksissä. Palvelu on kaikille avoin ja maksuton. HetaHelp-toimintaan sisältyy neuvonnan lisäksi tiedotusta työnantajamallin juridisista kysymyksistä. Muuta oheismateriaalia ovat usein kysytyjen kysymysten palsta nettisivuilla, uutiskirjeet sekä tiedotus nettisivustolla ja some-kanavissa. Näitä tullaan vuonna 2023 edelleen kehittämään. Edelleen kehitetään myös henkilökohtaisen neuvonnan kirjallisten materiaalien monistettavuutta ja tämän materiaalin hyödyntämistä. Marraskuu on tuttuun tapaan HetaHelpin tarkempi seurantakuukausi.

Vuonna 2023 HetaHelpissä

- Järjestetään webinaareja aiempaa enemmän.
- Kehitetään kirjallista materiaalia.
- Valmistaudutaan siihen, että alkuvuodesta voi tulla enemmän tarvetta neuvontapalveluille, kun hyvinvointialueet aloittavat toimintansa.

Jäsenten lakipalvelut

Hetan jäsenet voivat saada henkilökohtaista, oikeudellista apua ja neuvottelutukea tilanteissa, joissa:

- paikallisneuvotteluissa erimielisiksi jääneitä kysymyksiä ratkaistaan yhdessä JHL:n kanssa
- työntekijäliitto tai muu taho esittää työnantajalle oikeudellisia vaateita.
- hyvinvointialueen kanssa on syntynyt ongelma, joka liittyy työehtosopimuksen soveltamiseen.

Palvelu on maksutonta, ja sen rajaus tehdään tapauskohtaisesti. Heta ei ota asianajotoimeksiantoja.

Marraskuussa 2022 aloitetut Juristilive-keskustelutilaisuudet jatkuvat säännöllisesti kuukausittain vuonna 2023. Tilaisuuksissa on Hetan juristien pitämä lyhyt alustus tietyistä teemasta, jonka jälkeen Hetan jäsenet saavat esittää juristeille kysymyksiä.

Vertaistukitoiminta

Hetan vertaistukitoiminta on helposti lähestyttävää ja luottamuksellista, matalan kynnyksen apua henkilökohtaisen avustajan työnantajalle. Vertaistuella lisätään työnantajien voimavaroja ja vähennetään yksinäisyyttä.

Vuonna 2020 aloitettu Työnantajakumppanit-vertaistukihanke päättyy vuoden 2022 lopussa. Vaikka hanke ja siihen liittyvä rahoitus päättyy, jatketaan vertaistukitoimintaa myös vuonna 2023 resurssien mukaan. Hetan kouluttamat työnantajakumppanit jatkavat henkilökohtaisen vertaistuen antamista sitä tarvitseville. Työnantajien etäkahvitaukoja jatketaan Teamsin välityksellä viikoittain.

Koulutetut vertaistukihenkilöt voivat halutessaan esitellä vertaistukitoimintaa sekä Hetan toimintaa omalla lähialueellaan tai etäyhteydellä.

Viestintä

Heta tiedottaa aktiivisesti asioista, jotka liittyvät henkilökohtaisten avustajien työnantajana toimimiseen. Viestinnän tavoitteena on profiloida Hetan jäseniä työmarkkinoilla ja helpottaa järjestäytyneiden työnantajien rekrytointiprosessia. Viestinnän tehtävänä on myös Hetan tunnettuuden ja kiinnostavuuden lisääminen. Vuoden 2023 alussa toimintansa aloittavat hyvinvointialueet tuovat oman lisänsä viestintään, sillä termistö pitää muokata ajantasaiseksi Hetan sivuilla, ja Hetan jäseniä tulee tiedottaa niistä uudistukseen liittyvistä asioista, jotka koskettavat heitä. Jäsenille suuntautuvan viestinnän lisäksi Heta viestii myös ulospäin. Tavoite on, että Heta näkyisi mahdollisimman paljon myös mediassa.

Viestinnän teemoja vuonna 2023

- Panostetaan Hetan omiin somekanaviin, blogiin sekä nettisivujen pitämiseen ajan tasalla.
- Sisällöntuotannossa panostetaan selkeäkielisyyteen ja saavutettavuuteen. Viedään loppuun nettisivujen saavutettavuuteen liittyvät korjaukset, jotka aloitettiin vuonna 2022 Selko Digitalin avustuksella.
- Julkaistaan Wikipedia-sivu Hetasta.
- Tiedotetaan hyvinvointialueiden toimintaan liittyvistä käytännön asioista.
- Viestitään TES-asioista.
- Viestitään vammaispalvelulain uudistuksesta.
- Loppuvuodesta osallistutaan Apuvälinemessuille ja tehdään messuihin liittyvää viestintää sekä materiaalia.
- Lähetetään kuukausikirjeet valtuustolle, minkä lisäksi jäsenille lähetetään vähintään kerran kuukaudessa sähköinen jäsenkirje.
- Aloitetaan Hetan historiikin kokoaminen.

Vuonna 2023 lisäapuna viestinnässä on Paikka auki -työntekijä, joka toimistoassistentin tehtävien ohella on mukana viestinnän projekteissa.

Vaikuttamistyö

Vaikuttamistyö on Hetan keskeinen tehtävä, ja sen tavoitteena on jäsenten etujen ajaminen, toimialan kehittäminen sekä turvallisen ja toimivan henkilökohtaisten avustajien työnantajana toimimisen edistäminen. Heta ei saa vaikuttamistyöhön STEAn avustusta, vaan se rahoitetaan jäsenmaksutuotoin.

Heta on Vammaisfoorumin ja Assistentti.infon jäsen. Suunnitelmissa on myös hakea SOSTEn jäsenyyttä.

Vuoden 2023 päätavoitteet vaikuttamistyössä

- Vaikutetaan vammaispalvelulainsäädännön uudistukseen, jotta työnantajamallin toteutus ja käytännöt voivat kehittyä.
- Pidetään esillä sitä, että henkilökohtaisen avun tulee jatkossakin olla keskeinen vammaispalvelu.
- Henkilökohtaiseen apuun pitää olla oikeus vammaisella henkilöllä, jonka on mahdollista itsenäisesti, eri kommunikaation keinoin tai tuettuna ilmaista tahtoaan.
- Työvoimapulaan vaikuttaminen:
 - Yleisen tietoisuuden lisääminen henkilökohtaisesta avusta ja henkilökohtaisen avustajan työstä.
 - Työnantajien tilanteen avaaminen näkyvästi poliittisille päättäjille.
 - Yhteistyö TE-toimistojen kanssa, esim. rekrymessut ja -tapahtumat.
- Vaikutetaan hyvinvointialueiden toimintaan
 - Tuodaan esiin henkilökohtaisen avun hyviä käytäntöjä.
 - Välitetään työnantajille tietoa, mitä muutos hyvinvointialueisiin tarkoittaa ja mitä se ei tarkoita.
 - Reagoidaan mahdollisiin ongelmakohtiin.
 - Järjestetään keskustelutilaisuuksia hyvinvointialueiden toiminnasta.
- Vaikutetaan eduskuntavaaleissa ja hallitusohjelman muodostamisessa mm. siten, että tältä hallituskaudelta kesken jääviä asioita saadaan päätöksentekoon.
- Vaikutetaan siihen, että lakiin saadaan tarvittavat muutokset sijaismaksajuuteen mm. sairauspäivärahojen maksun suhteen.
- Nostetaan esille vammaisten henkilöiden yksityiselämän suojaan liittyviä kysymyksiä.
- Seurataan ns. itsemääräämisoikeuslainsäädännön etenemistä, ja tarpeen mukaan otetaan kantaa.
- Vaikutetaan oppisopimuskoulutusmahdollisuuksien saamiseksi alalle.

Vaikuttamistyön toimintamuodot

- sidosryhmäyhteistyö
- tiedotus
- kumppaneiden kanssa sovitut yhteiset työryhmät ja ohjelmat
- tapahtumat, omat ja muiden järjestämät
- oikeussuojakeinot tarvittaessa

Keskeiset yhteistyökumppanit

- Eduskunta, VAMYT-ryhmä
- Finnish Consulting Group FCG
- Henkilökohtaisen avun kolmannen sektorin yhteistyöryhmä: Heta-liitto, Kynnyksen Assistentti.info, Kehitysvammaisten palvelusäätiö, Honkalampi-säätiön ESE-keskus
- Hyvinvointiala HALI
- Hyvinvointialueiden vammaispalvelut

- Invalidiliitto ja muut vammaisjärjestöt
- Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL
- Kuntaliiton perustama Hyvinvointialueyhtiö Oy
- Kynnys ry:n Assistentti.info
- Ministeriöt ja muut valtionhallinnon organisaatiot
- Oima
- Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus STEA
- Terveystieteiden tutkimuskeskus THL
- Työvoimaviranomaiset
- Vammaisfoorumi
- Varma

Tärkeimmät tapahtumat vuonna 2023

- Vammaispalvelujen neuvottelupäivät 9.–10.2.2023
- Eduskuntavaalit keväällä
- Henkilökohtaisen avun paraati
- Henkilökohtaisen avun päivät
- Apuvälinemessut Tampereella 9.–11.11.2023

Työmarkkinatoiminta

Heta neuvottelee ja solmii henkilökohtaisia avustajia koskevan työehtosopimuksen Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry:n kanssa. Työehtosopimusta noudatetaan Hetan jäsenten työsuhteissa. Hetalla on työehtosopimuslain mukaiset valvontatehtävät sekä työehtosopimuksen mukaiset yhteistyö- ja riidanratkaisumenetelmät JHL:n kanssa. Heta on Hyvinvointiala HALI ry:n jäsen ja sen kautta myös Elinkeinoelämän keskusliitto ry:n jäsen.

Vuoden 2023 keskeiset tehtävät työmarkkinatoiminnassa

- Ennen työehtosopimisneuvotteluita laaditaan TES-kyselyt jäsenille ja valtuustolle. Kyselyiden vastaukset analysoidaan. Hetalla ja JHL:llä on ollut kuluneella TES-kaudella kolme työryhmää, ja työryhmien toiminnan tuloksia hyödynnetään neuvotteluissa.
- Neuvotellaan uusi työehtosopimus. Nykyinen työehtosopimuskausi päättyy 30.4.2023.
- Hyvinvointialueyhtiö Oy:n, Kunta- ja hyvinvointialueyhtiönantajat KT:n ja HALI:n kanssa käydään keskustelua työehtosopimuksen kehittämisestä.
- Tiedotetaan ja tuotetaan ohjeita uuden työehtosopimuksen sisällöstä ja soveltamisesta.
- Jatketaan oppisopimusasian selvittämistä. Oppisopimusmahdollisuus voisi osaltaan lisätä kiinnostusta henkilökohtaisen avustajan työhön.
- Edistetään yhteistyötä Oiman ja Työeläkeyhtiö Varman kanssa esimerkiksi tilastokysymyksissä.
- Vaikutetaan työvoiman saatavuuden parantamiseen.
- Edistetään yhteistyössä JHL:n kanssa avustajien sairausajan palkkakysymyksestä neuvottelemisen esteiden poistamista lainsäädännöstä ja Kelan rakenteista.
- Järjestetään yhdessä JHL:n kanssa Henkilökohtaisen avun hyvistä käytännöistä webinaareja, jotka kohdennetaan erityisesti hyvinvointialueille ja jäsenistölle.

- Esitetään JHL:lle, että neuvotteluiden jälkeen uusi työehtosopimus käännetään ruotsiksi ja englanniksi. Tarkistetaan, onko henkilökohtaisen avun Työaikaoppaassa tai työehtosopimusmallissa tarvetta päivityksille.

Hallinto ja päätöksenteko

Vuonna 2021 otettiin käyttöön osallistumisperusteiset kokouspalkkiot hallituksen jäsenille sekä valtuuston varsinaisille jäsenille ja varajäsenille, kun he sijaistavat varsinaista jäsentä. Uudistuksella haluttiin lisätä luottamustoimien arvostusta, luottamushenkilöiden sitoutumista ja motivaatiota sekä hyödyntää kaikkien osaaminen ja verkostot. Luottamushenkilöiden työpanokselle on tarvetta, koska nykyinen rahoitusrakenne ei mahdollista toiminnanjohtajan palkkaamista. Hetan historian ensimmäisen valtuuston toimikausi päättyi loppuvuodesta 2022, jolloin valittiin uudet jäsenet valtuustoon. Vuonna 2023 toimii siis järjestyksessään Hetan toinen valtuusto.

Syksyllä 2020 laadittiin strategia kaudelle 2021–2027. Hetan strategian valmisteluun osallistuivat hallitus, työntekijät sekä valtuuston puheenjohtajisto. Vuoden 2023 aikana strategialle tehdään kevyempi päivityskierros, jossa huomioidaan mm. toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset, kun hyvinvointialueet ovat aloittaneet toimintansa.

Hallitukselle ja työntekijöille järjestetään toimintavuoden aikana yhteistä Teams-koulutusta. Selvitetään myös muut tietotekniset koulutustarpeet (Excel, Word, PP tms.) ja päivitetään osaamista tarvittavilta osin.

Toimintavuoden aikana järjestetään hallituksen ja työntekijöiden yhteiset kehittämispäivät, jossa suunnitellaan tulevaa toimintaa ja uusia toimintamuotoja.

Hetan hallinnossa painotetaan

- avoimuutta ja keskustelua
- nopeutta ja ketteryyttä
- tehokasta, sähköistä toimintamallia.

Vuonna 2023 ajankohtaista

- strategian päivitys tarvittavilta osin
- riskikartoituksen tekeminen: varajärjestelyt, työ- ja muu turvallisuus, maineriskit jne.
- selvitetään mahdollisuudet saada ICT-ohjelmistojen hyväntekeväisyyslisenssejä
- haetaan rahankeräyslupaa
- haetaan SOSTEn jäsenyyttä

Henkilöstöresurssit

- hallintopäällikkö
- 4 juristia
- viestinnän asiantuntija

- järjestösihteeri
- osa-aikainen Paikka auki -työntekijä

Talous

Yhdistyksen talous on vakaa. Jäsenmaksujen merkitys taloudelle on kriittinen, koska niistä kertyy yli puolet tuloista. Kulupuolella henkilöstökulujen osuus on yli 70 % kustannuksista. Muut kulut jakautuvat lukuisiin pieniin eriin.

Jäsenmaksut vuonna 2023

Jäsenmaksulaji	Jäsenmaksu €	Liittymismaksu €
varsinainen jäsen	75	10
henkilökannattajajäsen	10	0
yhteisöjäsen	100	0